

TALENT VERRAADT wat een kind nodig heeft

Ieder kind is anders. De een is zorgzaam en vindt het leuk om anderen te helpen, de ander is heel sociaal en begeeft zich graag in een groep. Aan het speelgedrag zie je hoe een kind echt is. Talenten staan niet alleen voor waar een kind goed in is, maar laten ook zien waar een kind behoefte aan heeft.

TEKST IRENE DE GROOT FOTO WILBERT VAN WOENSEL

Julia kruipt graag bij de pm'ers op schoot. Doet ze dat niet, dan zorgt ze wel dat ze op een andere manier in het middelpunt van de aandacht staat. Bij de kookactiviteit eet ze een olijf en theatraal trekt ze een vies gezicht. Op de groep rent ze wild rond en zodra ze valt schreeuwt ze overdreven. Wie zich naar haar toe haast, ziet een ondeugend lachje op haar snoetje verschijnen. Julia lijkt wel een actrice in spé. Dat acteertalent laat nog iets anders zien: Julia heeft veel behoefte aan aandacht. Talenten en behoeften hebben volgens Lia Timmer, talentencoach bij Xalia Training, veel verband met elkaar. Aan talenten en behoeften hangen namelijk bepaalde eigenschappen: introvert, extravert, individueel of sociaal. Dit worden ook wel talenten van kinderen genoemd. Julia is al vanaf haar geboorte een extravert kind.

Individuele, introverte kinderen

Tegenover Julia staat een heel ander soort kind: het introverte kind. 'Rosa wil niet meedoen met de groepsactiviteiten,' hoort talentencoach Lia vaak tijdens haar trainingen. Lia merkt dat pedagogisch medewerkers vaak worstelen met de vraag hoe ze een rustig kind bij de groep kunnen betrekken. Rosa zit graag rustig in een hoekje met haar poppen te spelen, ver weg van de rest van de groep. 'Pm'ers zijn bang dat zo'n kind buitengesloten wordt, terwijl een kind zelf heel goed weet waaraan het behoefte heeft. Zelf voelt ze zich niet buitengesloten en vindt ze het fijn om rustig te spelen. Als je zo'n kind toch tegen haar zin bij de groep

'Kinderen die iets vol passie doen, zijn daar vaak heel goed in'

wilt betrekken, raakt ze geïrriteerd of overprikkeld,' beschrijft Lia de rustige Rosa. Rosa's dag kent andere groepsmomenten, zoals de lunch. Op zulke momenten doet ze gewoon mee met de groep en dat vindt ze zelf prima. Rosa heeft veel minder behoefte aan aandacht. Voor haar maakt het niet uit als een pm'er Julia, die dat wel graag wil, wat meer aandacht geeft in plaats van haar.

Talent herkennen

Volgens Lia kun je op veel manieren herkennen waar kinderen hun behoeften en talenten liggen. Het is heel simpel: kijk naar wat een kind uit zichzelf leuk vindt om te doen. 'Je doet graag waar je goed in bent,' legt Lia uit. Een echt taaltalent is bijvoor-

beeld makkelijk te herkennen. Die zit vooraan bij het voorlezen en leert snel nieuwe woordjes. Hij spreekt met veel meer verschillende woorden dan zijn leeftijdsgenootjes. Waar andere kinderen speelgoed uit de kast trekken, pakt hij er graag een boekje bij. Lezen kan hij nog niet, maar hij doet graag alsof. 'Kinderen die iets vol passie doen, zijn daar vaak ook heel goed in. Daarin kun je ook behoeften ontdekken. Een kind dat graag rustig leest, heeft misschien wel helemaal geen zin om buiten rond te hollen.'

Energie

Door naar de behoeften van kinderen te kijken, krijg je volgens Lia enthousiaste en gemotiveerde kinderen. Kinderen hebben meer energie om mee te doen, wanneer ze iets doen wat ze leuk vinden. Ook krijgen ze de ruimte om zichzelf verder te ontwikkelen in waar hun talenten liggen. Hoe vroeger een talent zichtbaar is, hoe meer ze eruit kunnen halen. 'Voor een pm'er vergroot een tevreden groep de werksfeer, omdat het meer rust brengt,' stelt trainer Lia. 'Als de drukke Julia niet voldoende aandacht krijgt, gaat ze misschien wel gekke dingen uithalen om toch die aandacht te krijgen. De rustige Rosa die verplicht wordt om aan groepsactiviteiten mee te doen raakt overprikkeld en barst in huilen uit. Die situaties kosten de pm'er op de groep veel energie.'

Speelgoed

Om talenten te ontdekken, kun je verschillende soorten speelgoed voor een kind neerleggen om te zien waar de interesse ligt, adviseert Lia. 'Om te zien waar de algehele interesse van een kind ligt, moet je kijken naar een langere periode. Wat voor >>

TIPS OM DE BEHOEFTE VAN KINDEREN TE ONTDEKKEN

- Wanneer je de behoefte van een kind verkeerd inschat, merk je dat vanzelf, want dat leidt tot een ontevreden kind.
- Probeer niet te luisteren naar wat jij denkt dat de behoefte van een kind is, maar luister en kijk naar het kind.
- Vraag kinderen waar ze zin in hebben. Zij kunnen zelf heel goed aangeven wat ze nodig hebben.

soort speelgoed pakt het kind altijd uit zichzelf?' Natuurlijk is het lastig om direct te zien wat het speelgoed over het kind zegt. Een kind dat graag met poppen speelt hoeft niet per se later een beroep met zorg voor kinderen te krijgen, maar heeft misschien wel de behoefte om zich over anderen te ontfermen en kan dit in het spel kwijt. Herken je een bepaald talent of behoefte in meerdere activiteiten, dan kun je concluderen dat je een talent hebt ontdekt.

Hokjes

Toch moet je hiermee oppassen, waarschuwt Lia. 'Door kinderen in hokjes te plaatsen, kan er talent verloren gaan.' De trainer noemt als voorbeeld ouders die hun kinderen aan talentenjachten mee laten doen. 'Soms zijn er ouders bij talentenjachten te zien die het hele leven van een kind alleen op één talent richten:

'Kijk wat een kind leuk vindt om te doen'

bijvoorbeeld zingen. Met elke middag zangles krijgen die kinderen geen ruimte om andere talenten te ontdekken. Toon dus interesse in het talent dat je ontdekt hebt en bied ze waar nodig tools om dat talent verder te ontwikkelen. Maar laat ze ook zeker zelf nieuwe dingen uitproberen en observeer hoe ze dat vinden en doen.'

Ouders

Volgens Lia is het zinvol om met ouders over waarnemingen van talenten van kinderen in gesprek te gaan. 'Bespreek waar kinderen van houden, welke activiteiten ze leuk vinden of juist niet. Waarin zijn ze goed, waarin blinken ze uit?' Voor kinderen is het belangrijk als ouders hen van jongs af aan stimuleren. Dan voelen de kinderen zich gesteund en komen de talenten goed tot hun recht.

HOE ONTDEK JE TALENTEN?

- Geef kinderen de ruimte om met spel zelf hun talenten te ontdekken. Meestal is iets wat een kind leuk vindt, ook hetgene waar een kind goed in is.
- Kijk waarvoor het kind uit zichzelf een voorkeur heeft. Speelt een kind het liefst buiten of met dieren? Dan kan dit iets zeggen.
- Zorg voor een veilige omgeving. Een kind dat zich op zijn gemak voelt, gaat zelf op ontdekking.
- Wees voorzichtig en plaats kinderen niet teveel in een hokje wanneer je hun talent gevonden denkt te hebben. Door kinderen teveel te sturen, kan ander talent juist verloren gaan.
- Ondersteun kinderen in hun talent door ze de ruimte te geven om zich erin te ontwikkelen, door interesse te tonen en door ze de tools te bieden die ze nodig hebben.
- Stimuleer en ga mee in de fantasie/verbeelding van kinderen. Kinderen komen zelf met de leukste scenario's. Die verzinnen ze niet zomaar, daar ligt hun interesse of behoefte.

Botsende behoeftes

Kinderen kun je niet altijd hun zin geven, maar als pm'er kun je er wel rekening mee houden. Wanneer er geen tijd of ruimte voor een bepaalde activiteit is, kun je voorstellen om de activiteit later te doen of op een andere dag. Wat te doen als kinderen tegenovergestelde behoeften hebben, zoals Julia en Rosa? 'Gelukkig hebben groepen meerdere leidsters, die zich op de verschillende kinderen kunnen richten om in hun behoeften te voorzien. Hebben de rustige kinderen toch te veel last van de lawaaiige kinderen, dan is het slim om eerst een wat drukker activiteit te doen, zodat de druk van de ketel is. Een andere optie is om de actieve kinderen in een andere ruimte te laten spelen of buiten.'

Ruimte geven

Een pm'er die kinderen de ruimte geeft om talenten te ontdekken, voorzit meteen in hun behoeften. 'Kinderen kunnen echt gefrustreerd raken wanneer niet in hun behoeften wordt voorzien, als ze moeten meedoen met iets dat niet bij hun talenten en interesse aansluit. De hele dag luisteren kinderen naar volwassenen. Zeker op school. Het is heel frustrerend wanneer er in de kinderopvang geen ruimte voor vrije expressie is. De stoom komt kinderen dan uit hun oren; ze hebben een uitlaatklep nodig.' Die uitlaatklep vinden de Julia's en de Rosa's van de groep in hun talenten. <

LIA TIMMER IS TALENTENCOACH EN TRAINER. ZE GEEFT VIA HAAR BEDRIJF XALIA TRAINING WORKSHOPS. MET HAAR WORKSHOP 'IN JE ELEMENT MET JE TALENT' HELPT ZIJ PEDAGOGISCH MEDEWERKERS OM DE TALENTEN EN BEHOEFTE VAN KINDEREN TE HERKENNEN. WWW.XALIA.NL